

тами) щодо задоволення потреб та інтересів кожної із сторін на основі принципу соціальної справедливості. Соціальне партнерство є найоптимальнішою стратегією взаємодії для всіх зацікавлених суб'єктів. Так, для студентів основним завданням соціального партнерства і відповідно критерієм його ефективності виступає затребуваність отриманої професії на ринку праці. Окрім здобуття диплома як якогось соціального статусу, важливо отримати навички та компетенції, що надають можливість соціалізуватись і отримувати гідний дохід. Для сучасного ринку праці молодих спеціалістів характерним є протиріччя між традиціями ВНЗ і потребами потенційних працедавців. У той час у реалізації спільної наукової і освітньої діяльності кожна із сторін-учасниць цього процесу знаходить конкретну і сповна відчутну вигоду: по-перше, університет отримує гарантоване оплачуване замовлення на підготовку фахівців; по-друге, участь у проектах, що фінансуються бізнесом, сприяє підвищенню кваліфікації викладачів вузів; по-третє, замовник дістає можливість на базі університетської освіти готувати висококваліфіковані кадри, за рівнем і профілем підготовки найбільш відповідають його запитам, включаючи цілі перспективного розвитку підприємства, причому випускники вже з перших днів у змозі активно включитися у виробничий процес без стадії адаптації і перенавчання; по-четверте, відбувається обмін знанням і між фахівцями, зайнятими на підприємствах, і викладачами вузів; по-п'яте, випускникам гарантується працевлаштування по вибраній спеціальності з ясною перспективою кар'єрного зростання.

Незважаючи на проблеми взаємодії, соціальний діалог ВНЗ і бізнесу сприяє розвитку людського капіталу. Проте він перебуває на стадії формування, тому можуть бути розроблені і апробовані різноманітні інструменти соціальної взаємодії, що у разі ефективної практичної імплементації призведуть до формування громадянського суспільства та розвитку культури активної життєвої позиції кожного учасника соціальної взаємодії.

*Рябокоть І. О., асистент кафедри
управління персоналом та економіки праці,*

ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ІЗ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩЕМ

Однією із найважливіших передумов успішного існування суб'єктів господарювання є процес постійного вдосконалення та розвитку людських ресурсів шляхом взаємної інтеграції професійної вищої освіти із бізнес-середовищем.

Цей процес допоможе вирішити основні проблеми української освіти, а саме:

1. невідповідність навчально-матеріальних баз багатьох закладів вищої освіти вимогам підготовки кадрів у сучасних умовах;
2. брак освітніх програм, спрямованих безпосередньо на здобуття практичних компетенцій;
3. відставання рівня підготовки кадрів в закладах вищої освіти від рівня виробничих стандартів та технологій на підприємстві;
4. недостатній рівень комерціалізації наукових впроваджень;
5. низька мотивація до наукової діяльності серед молоді;
6. непривабливість окремих спеціальностей;
7. швидке старіння знань, отриманих в закладах вищої освіти.

Партнерство бізнесу з академічною спільнотою можна розглядати як співпрацю між вищим навчальним закладом та окремим суб'єктом господарювання, групою організацій, асоціаціями підприємств і галузевими об'єднаннями з метою створення альтернативних освітніх програм, що відповідатимуть вимогам роботодавців, шляхом залучення ресурсів всіх партнерів.

Партнери можуть надавати приміщення, обладнання, людські та фінансові ресурси тощо.

Можливі напрями співпраці:

1. Запровадження нових навчальних програм, що представляють собою окремі модулі спрямовані на здобуття студентами компетенцій, узгоджених із вимогами роботодавців.
2. Академічна та соціальна підтримка.
3. Фінансування центрів працевлаштування при вищих навчальних закладах.
4. Участь у спільних програмах професійного розвитку науково-педагогічного складу з метою підвищення його кваліфікації у контексті формування у студентів компетенцій, необхідних для задоволення вимог роботодавців.
5. Надання ресурсів для забезпечення самодостатнього розвитку та вдосконалення нових навчальних програм.
6. Вдосконалення місії, принципів стратегічного планування, системи перерозподілу ресурсів вищого навчального закладу, тощо.

Література

1. Берча О.М., Сочка К.А. Сучасний стан та перспективи розвитку партнерства університетів та бізнесу / О.М. Берча, К.А. Сочка // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2013. – № 4 (41). – С. 113–119.
2. Зеленська О.П. Проблеми сучасної освіти в Україні та її культурологічна складова / О.П. Зеленська // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – № 29(82). – С. 184–190.

Савченко В. А., д-р екон. наук, професор,
кафедри управління персоналом та економіки праці

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Підвищення ефективності підготовки студентів у вишах передбачає суттєве вдосконалення їхньої практичної підготовки. Нині лише окремі підприємства приймають студентів на ознайомлювальну, виробничу, технологічну та переддипломну практику.

У цьому зв'язку заслуговує на увагу досвід ПАТ «НКМЗ», що спільно з Донбаською державною машинобудівною академією апробували ексклюзивну програму професійного розвитку молодих фахівців. Тричі на тиждень студенти навчаються в академії, два — працюють на верстатах у цехах цього підприємства і ще один день вчаться в навчальних класах заводу. Навчання за такою схемою починається на третьому курсі, продовжується на четвертому та п'ятому. У кращих європейських компаніях лише той фахівець може працювати технологом чи конструктором, який не менше трьох років працював на верстатах з ЧПУ. Кафедра управління персоналом та економіки праці КНЕУ організовує практику студентів IV курсу в службі персоналу віртуального підприємства (організації).

Оскільки здебільшого студенти не проходять практику на підприємствах або проходять її формально, потрібно розробити законопроект щодо стимулювання участі роботодавців у підготовці фахівців з вищою освітою, матеріальної підтримки вишів у реалізації освітніх проектів.

Важливим напрямом модернізації системи вищої освіти в Україні є впровадження Болонського процесу. Болонський процес утілює стратегічний напрям розвиток Європи з метою створення загальноєвропейського простору вищої освіти. Приєднавшись до участі в Болонському процесі Україна зобов'язалася внести відповідні зміни до національної системи освіти та приєднатися до роботи над визначенням пріоритетів у процесі створення єдиного європейського простору вищої освіти.

Забезпеченню гнучкості програм навчання студентів за цим процесом сприяє кредитно-модульна система, яка створює кращі умови для мобільності студентів. Студент може, наприклад, провчившись якийсь час в одному виші та набравши певну кількість кредитів, перервати навчання, а потім знову його продовжити.

Якість підготовки студентів значною мірою також залежить від стану фінансування вишів. Фінансування вищих навчальних закладів державної власності здійснюється за рахунок коштів відповідних бюджетів центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковано виші, відповідно до державного замовлення на підготовку кадрів. Діяльність навчальних закладів, що фінансуються за рахунок державного бюджету, може проводитись із залученням додаткових джерел фінансування, з-поміж яких важливу роль мають відігравати кошти, отримані від реалізації наукових розробок. Залучені позабюджетні кошти спрямовуються на виконання статутної діяльності вишу.

Фінансування діяльності комунального вищого навчального закладу здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів органом виконавчої влади, якому підпорядкований цей навчальний заклад. Фінансування роботи вишу іншої форми власності проводиться його засновником.

Заклад вищої освіти відповідно до свого статусу може надавати громадянам і юридичним особам платні послуги у сфері освіти й пов'язаних з нею інших сферах діяльності, якщо це не заважає його основній діяльності. Види, умови та обсяги надання платних послуг державним навчальним закладом підлягають ліцензуванню й контролю.

В Україні, а також у країнах з розвинутою ринковою економікою спостерігається тенденція до зростання платності вищої освіти. Так, вартість навчання у вишах в розрахунку на рік становить у Великобританії 10—15 тис. ф. ст., у США 20—45 тис. дол. [1, с. 8]. Це пов'язано зі зростанням заробітної плати викладачів, упровадженням активних методів навчання з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, оновленням навчально-методичного забез-